

Al darrer número d'Es Busquet acabàvem l'article sobre el Big Year amb la frase: "Sort, bona migració i bon Big Year!", esperant que la migració que just començava fos bona. Però el que no imaginàvem es que ho seria tant, ja que aquesta ha estat, probablement, la millor prenupcial dels darrers 20 o 25 anys. Una migració amb multitud d'espècies d'aus habituals, menys habituals, escasses i rares, que ha aconseguit que - quan només som a la meitat del Big Year - aquest ja no sigui només un Big Year, sinó un Great Year, és a dir, un Gran Any, un any que segurament recordarem durant molt de temps.

Ara que ens trobam en ple estiu i les espècies nidificants estan establertes a l'illa surant les seves niades, ja es pot

El dia dels Pernis

L'aligot vesper (*Pernis apivorus*), el pernis, és un d'aquells clings que la majoria dóna per segur que comptabilitzaran a final d'any. Al mes de maig passa amb certa abundància cap al nord i es pot veure amb relativa facilitat a diferents indrets de la muntanya, com ara Ternelles, Mortitx i, sobretot, a Formentor i Albercutx. Però si això falla, a la tardor es pot tornar a observar al Cap Salines, en aquest cas tornant cap a Àfrica. En definitiva, quan acabi el 2013 seran pocs els participants que tindran buida la seva casella del pernis i quasi tots l'hauran sumat a la llista d'espècies observades.

Així i tot, i malgrat l'excèpcional primavera ja comentada, el pas dels vespers estava resultant normal, o fins i tot més baix del que és habitual, fins al 19 de maig, quan es va batre el record d'aus comptabilitzades en un sol dia a Albercutx. A les 9.15 h varen començar a elevar-se aligots vespers des de la vall de Cases Velles i la muntanya de na Blanca, formant un grup de 40 individus marxant en direcció NO o ONO; als pocs minuts es va formar un altre grup de 60, i en menys de dues hores se'n varen anar formant altres fins a sumar 489 exemplars, la qual cosa vol dir que en

Per Josep Manchado

dir que aquesta ha estat una primavera realment excèpcional, amb moltes observacions d'espècies rares o poc comunes coincidint, sobretot, amb una intensa borrasca que va afectar les illes durant set dies. El mal temps va començar el 25 d'abril i va durar fins a l'1 de maig; és a dir, una setmana completa, la darrera setmana del mes d'abril, coincidint en bona part amb els millors dies que tenim per observar la migració. Va ser un temporal amb moltes pluges, forts vents de component nord-nord-est o directament tramuntana i temperatures molt per sota del que és habitual per l'època. Tants de dies de mal temps varen suposar, sense dubte, greus dificultats i problemes per a milers i milers d'aucells, i probablement també la mort de molts d'ells, que quedaren atrapats a

degueren sortir molts més, ja que havia moments en què era difícil comptar-los per la coincidència dels grups que ja partien amb els nous que es formaven.

El més curiós, apart del gran nombre d'individus, va ser la direcció que agafaren els grups. Cap d'ells va marxar cap al nord o el nord-est, com es habitual i com era d'esperar, sinó que un cop guanyada altura sobre na Blanca, el Fumat, es dirigien cap a la zona del Pal i la mar, creuant en direcció oest cap a la zona del castell del Rei; això sí, per la mar, però amb un rumb gens habitual, especialment perquè tots els grups varen fer exactament el mateix. El motiu? un misteri més de la migració, els vents, les pressions atmosfèriques i les percepcions de els aus, especialment els grans rapinyaires.

Mallorca, obligats a fer un stop sense possibilitats de continuar el seu viatge cap al nord. Aquest tap gegant provocat per la borrasca va incrementar substancialment les probabilitats que els ornitòlegs i bi-yeardistes els trobasin al camp.

Per alguns varen ser dies de no aturar. Arreu de l'illa hi havia ocells d'interès i els mòbils, amb programes com Whatsapp o Twitter varen tenir moltíssima feina, rebent avisos i més avisos d'observacions. Això va facilitar que molta gent pogués observar molts ocells interessants. Un bon grup de bi-yearders varen establir el centre d'acció a la zona humida de can Cullerassa, entre l'Albufereta i el Port de Pollença, i can Cullerassa va ser declarada Zona 0. Durant tota la setmana, cada matí, ben d'hora, hi arribaven ornitòlegs (entre els quals hi havia molts estrangers, que també apareixien a diari) i allà mateix es decidia cap a on anar segons les notícies disponibles, el temps i el que s'havia observat els dies anteriors. Varen ser jornades de pluja, de molt fred, de pèssima visibilitat, de vent, de fotos dolentes, d'arribar cada dia a casa amb el material mullat i haver d'agafar-lo encara banyat al matí següent, de cremar rodes i gastar benzina... però també va ser una de les millors setmanes d'observació d'aus que s'han viscut a Mallorca en molt de temps. Pels qui heu vist la pel·lícula The Big Year i en recordeu l'escena, aquest set dies d'abril varen ser comparables a la visita a l'illa d'Attu, un dels moments culminants del nostre Big Year 2013.

Com ja hem comentat, la borrasca que per a nosaltres va convertir-se en una oportunitat única de gaudir de la presència d'aus que no es veuen habitualment a l'illa (bé perquè no creuen per Mallorca o bé perquè passen per ella ràpidament), també va suposar un terrible entrebanc per a moltes aus, especialment pels hirnodíids (oronelles i cabots) i falzies. Aquests ocells, acostumats a viure i a alimentar-se a l'aire menjant insectes al vol, els dies de pluja forta - a diferència d'altres ocells que s'amaguen als arbres - queden exposats sense poder amagar-se ni trobar insectes per menjar. De ben segur en varen morir molts durant la tempesta o intentant arribar, febles, a les costes del continent; però això també forma part de la selecció natural evolutiva i millora de l'espècie i, probablement, els qui varen sobreviure a una situació tan complicada deixaran uns descendents una mica més forts.

Varen ser sis dies de migració de valent: dies d'arpetles russes - sí, en plural - (*Circus macrorus*), d'arpetles cendroses (*C. pygargus*) i arpetles (*C. aeruginosus*) que arribaven en grups per a dormir a

Un fuell americà al Salobrar

Quan semblava que el gruix de la migració, de la gran migració primaveral del 2013, estava acabant va arribar la gran sorpresa (una més d'aquest Big Year) en forma d'un jove de fuell americà menjant en una de les basses del camí de sa Barrala, al Salobrar de Campos. Era el 27 de maig. El va trobar en Maties Rebassa, i el fet de tractar-se d'un exemplar jove va dificultar, encara més, la seva identificació, tot i que des del primer moment es veia que no era cap dels fuells habituals a Mallorca. Després d'uns primers dubtes sobre si era l'espècie asiàtica o l'americana, diferents experts de l'estat varen ratificar les primeres impressions, confirmant la bomba final d'aquest pas primaveral: un primer per a les Balears o FOBI (First Of Balearic Islands en l'argot del Big Year), una nova espècie per afegir a la llarga llista d'espècies observades a les illes.

Es tracta d'un fuell propi d'Amèrica, anomenat aquí fuell americà (quina poca imaginació!) o *Pluvialis dominica*. Cria al nord de Canadà i Alaska i passa l'hivern a l'Argentina, on l'espècie es co-

neguda amb el nom de Chorlo pampa. Com veieu és un fuell que completa el seu cicle vital a molts de milers de quilòmetres d'Europa, entre les planures de la pampa i les de la tundra àrtica, i que, vés a saber per quins motius, es va desviar de la seva ruta habitual per anar al Salobrar de Campos.

Allà, al camí de sa Barrala seguia al dia següent, on va tornar ser vist. Però ni al tercer dia ni als posteriors se'l va tornar a observar per la zona. En definitiva, aquest fuell americà ha estat la perla final d'una migració inoblidable i, sens dubte, una de les joies del Big Year.

l'Albufereta; de xoriguers petits *Falco naumanni*, de xoriguers cama-roges (*F. vespertinus*), de gaigs blaus (*Coracias garrulus*); de mosqueters siuladors (*Phylloscopus sibilatrix*) que fins i tot es varen observar dins petits jardins del Port de Pollença; de moltíssims papamosques negres (*Ficedula hypoleuca*), de papamosques de collar (*F. albicollis*), d'oriols (*Oriolus oriolus*) per tot arreu, de devuit llambritges menudes (*Sterna albifrons*), d'una gavi-na de bec prim (*Larus genei*), del cucui reial (*Clamator glandarius*); de boscarles (*Acrocephalus spp.*), titines (*Anthus spp.*) i busquerets (*Sylvia spp.*); de mussols emigrants (*Asio flammeus*), fumarells alablancs (*Chlidonias leucopterus*) i comuns (*Ch. niger*), garses de mar (*Hamaetopus ostralegus*), curleres (*Numenius spp.*). En definitiva, de tot i molt i a tot arreu.

Lògicament, després d'aquesta setmana màgica, la migració va continuar, però no amb el mateix ritme d'observacions ni d'ocells. Als llocs habituals d'observació de

la migració es varen seguir detectant les espècies migratòries més habituals, però així i tot, no van mancar tampoc algunes sorpreses, com els més de 500 aligots vespers (*Pernis apivorus*) que varen dormir a la zona de Formentor i Cases Velles, i que varen partir al matí següent, regalant-nos un espectacle grandios a l'enlairar-se des de tots els racons de Formentor; l'extranya migració dels enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*) sobre la mar; la llambritja de bec vermell (*Hydroprogne caspia*) a la punta de n'Amer; l'arribada i albirament de les nonetes (*Hydrobates pelagicus*) des de la costa de Mallorca, o la primera cita per a Balears d'un fuell americà (*Pluvialis dominica*) al camí de sa Barrala (Es Salobrar de Campos). Aquesta darrera cita ha estat, segurament, la millor forma de tancar una temporada de primavera que serà recordada com una de les millors grans migracions prenupcials i, recordant la pel·lícula de John Reed, pels "7 dies que marcaren el Big Year". •

Classificació

De mica en mica, segons avancen els mesos, més participants van assolint l'esperada xifra de 200 espècies observades. Sense dubte, dos factors han resultat clau per assolir aquest nombre més ràpidament del que semblava al mes de gener: primer, l'excèpcional migració ja comentada i, segon, la millora de les comunicacions entre els participants. En plena aturada estival, quan no es pot sumar gaire, ja hi ha quatre ornitòlegs que han assolit les 200 espècies observades. Repassant la classificació actual, segur que quan comenci la temporada postnupcial i tornin els hivernants, que són com les recuperacions del setembre, tal vegada seran entre 15 i 20 els ornitòlegs que arribaran a les 200 espècies.

Pos.	Participant	Nº Sp.
1	Maties Rebassa	220
2	Josep Manchado	207
3	Pere Vicens	203
4	Rafel Mas	199
5	Lalo Ventoso	195
6	Gemma Carrasco	192
7	Juanjo Bazan	190
8	José Luis Martínez	189
9	Cati Artigues	188
10	Jordi Muntaner	188
11	Toni Muñoz	188
12	Juan M. González	187
13	Biel Bernat	184
14	Susana Quintanilla	177
15	Antoni Soler	175
16	Xavi Llabrés	172
17	Carlos López Jurado	172
18	Manolo Suárez	172
19	Lluís Parpal	171
20	Jaume Adrover	170
21	Cristina Fiol	164
22	Michael Montier	163
23	Steve Nicoll	163
24	Carlota Viada	143
25	Andrés Mas	124
26	Nieves Negre	124
27	Manolo Cabalga	121
28	Lupe Suárez	119
29	Xavier Mas	107
30	Rafael Berlanga	98

La resta de participants no han actualitzat les seves dades.